

श्री. रा.रा. योगेश खुळकर्णी यांस स.न.वि.वि.

तुमच्या स्वाध्यायाचे समीक्षण मागच्या आठवड्यांत पूर्ण करता आले नाही . ऊशीराबद्दल क्षमस्व.
घरी आजारपणामुळे उशीर झाला.

स्वा ७ वा दास्यभक्ती, सख्यभक्ती , व आत्मनिवेदन भक्ती समासांवर आधारित.

प्र. १ ला) दोन्ही व्याख्यांच्या ओव्यांपैकी ४-७-२, व ४-८-२ ह्या मुख्यतः व्याख्या सांगतात त्या. व ४-७-२५ मधे सर्वाभूती भगवंत पाहावा हे सांगणारी पण योग्य निवडली आहे. ह्या दृष्टीमुळे आपल्याला इतरांचे दोष न पाहाता त्यांच्यामधील गुण दिसतात. ओवी ४-७-२५ प्रमाणे जो leader वागतो त्याला लोकही मानतात. शिवाजी महाराजांचे वागणे असे होते.

तसेच भगवंत खरेतर सर्वत्र नेहमी आहे. तो अव्यक्त आहे पण आहे हे नक्की. म्हणुन त्याला आपण आपली सुखदुःखे सांगू शकतो व त्याला संपूर्ण शरण गेलो तर तो आपले भलेच करतो. हा अनुभव घेण्यासारखाच आहे असे मला स्वानुभवावरून म्हणावेसे वाटते. उत्तर बरोबर.

प्र २रा) ओवी ४-७-४ ते ४-७-१६ मधे तुम्ही लिहिल्याप्रमाणे सर्व मुद्दे आहेत व तुमचे उत्तर अगदी योग्य आहे .

प्र ३रा) तिन्ही ओव्यांचे अर्थ स्पष्टीकरण बरोबर आहे. जेव्हा भगवंतच आपला सर्वकांही आहे ही भावना दृढ होते तेव्हा ह्या ओव्यांमधे लिहिले तसे वागणे आपोआपच घडते. अर्जून झोपला होता तेव्हा त्याच्या शरीरातल्या रोमरोमातून कृष्णनामच ऐकू येत होते असे वर्णन करणारा एक प्रसंग महाभारतामधे आहे. ब्र.गोंदवलेकर महाराजांच्या चरित्रात पण आहे. असे सख्य व्हावे म्हणुन आपण भगवंताची प्रार्थना जरूर करू शकतो मग अशा भक्तांच तो नेहमीच रक्षण करतो असे सर्व संत म्हणुनच सांगतात.

प्र ४था) ओवी ४-९-६ व ४-९-२४ योग्य निवडल्या आहेत. ह्या ओव्या मनन करण्यासारख्या आहेत. कारण ह्यांचा खरा अर्थ हा अनुभव घेऊन समजण्याचा आहे. जेव्हा आत्मनिवेदन घडते तेव्हा सतत हीच जाणीव उरते की जे जे दिसते ते सर्व भगवंतच आहे व तोच खरा सर्वांचा मालक आहे, जे जे घडते ते त्याच्या ईच्छेनेच घडते आहे व तो व आपण वेगळे नाही आहोत. अर्थात असा अनुभव जेव्हा सदगुरूंची कृपा होते तेव्हाच मिळतो. तो पर्यंत आपण आपली मनःशुद्धि करून कोणतितरी भक्ती करणेच योग्य ठरते. असो.

तुमचे उत्तर बरोबरच आहे.

प्र ५व अ) उत्तर योग्य. .

प्र ५ब) खरेतर नवविधा भक्तीचे जरी ९ प्रकार दिले आहेत तरी त्या एकमेकांपासुन वेगवेगळ्या नाहीतच. एक केंव्हा संपते व दुसरी केंव्हा सुरू होते ते सांगणे कठीणच आहे. म्हणुनच कोणतीही सुरू करून शेवटी माणूस आत्मनिवेदनापर्यंतच पोहोचतो. नामस्मरण भक्तिला स्थळ, साहित्य, काळ वित्त, ईत्यादी कांहीचीच आवश्यकता नसते फक्त भाव हवा म्हणुन संतानी साधारणतः हीच भक्ती करा असा उपदेश केलेला आढळतो.

तुमचे उत्तर व्यवस्थित व योग्यच आहे.

सर्व उत्तरे अभ्यासपूर्ण आली आहेत.

घरच्या सर्वांना मनप्रमाणे स.न अथवा अ.आ.

आपला

रविंद्र फडके.